

ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตลูกสุกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

COSTS AND RETURNS IN PIGLET PRODUCTION ACCORDING
TO THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY IN THE AREA
IN MUKDAHAN PROVINCE

ธิติยา คำนนท์¹ สุรรัตน์ เสนาเลิศ² และ พอนศิริกาญจน์ แสงวันทอง³

Thitiya Khumnon, Sureerat Senalert and Pornsithakarn Sangwantong

Article History

Received: 27-04-2023; Revised: 20-06-2023; Accepted: 20-06-2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายโดยใช้ความพอเพียงจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 2) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายลูกสุกรโดยใช้ความพอเพียงจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 3) เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของต้นทุนการเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหารที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประชาชนที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายโดยเฉพาะไม่ได้เลี้ยงสุกรขุน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ การหาค่าสัดส่วน/ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หาค่าผลตอบแทนโดยหาต้นทุนรวม และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ระยะเวลาคืนทุน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) เกษตรกรเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 1 – 5 ปี เฉลี่ยลูกสุกรหย่านมต่อสุกรแม่พันธุ์ 1 ตัว/ปี จำนวน 18 ตัว มีการจำหน่ายลูกสุกร 2 ครั้ง/ปี ราคาลูกสุกรเฉลี่ยตัวละ 2,300 บาท
- 2) มีต้นทุนรวมของการเลี้ยงแม่พันธุ์สุกร 1 ตัว/ปี เท่ากับ 23,420.35 บาท มีผลตอบแทนรวมเท่ากับ 43,950 บาท จะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 20,529.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.71 ของรายได้รวม 3) ระยะเวลาคืนทุนที่กำลังการผลิตของแม่พันธุ์สุกร จำนวน 1 ตัว มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.48 ปี

คำสำคัญ: ต้นทุนและผลตอบแทน; สุกรแม่พันธุ์; เศรษฐกิจพอเพียง

¹⁻³ อาจารย์ คณະบัญชา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Lecturer, Faculty of Accounting, Bangkokthonburi University

ABSTRACT

The purpose of this research is 1) To study the general condition of raising young pigs by using sufficiency from local grain feed in rearing sows. 2) To study the cost and return of selling piglets by using sufficiency from local grain feed in raising sows. 3) To analyze the worthiness of the cost of raising young pigs from local cereal feed in Mukdahan province that adheres to the sufficiency economy philosophy by collecting primary data using a structured interview form. The populations used in the study were farmers who raised pigs to produce offspring for sale, not raising fattening pigs. using a purposive sampling method Descriptive statistics were used to analyze general farmer data. Finding ratio/percentage, average, finding return by finding total cost. and investment value analysis using quantitative analysis. using payback period.

The results showed that:

1) The farmers are male. Aged between 41-50 years old. Experience in raising sows for 1-5 years. Average of 18 weaned piglets per 1 sow/year. Piglets are sold 2 times/year. The average price of piglets is 2,300 baht per piglet.

2) Total cost of raising 1 sow breeder/year is 23,420.35 baht, total return is 43,950 baht, net profit is 20,529.65 baht, or 46.71% of total income. The production of one sow breeder has a payback period of 2.48 years.

Keywords: Cost and return; Sow; Sufficiency economy

1. บทนำ

ปัจจุบันอาชีพการเลี้ยงสุกรเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากใช้พื้นที่ ใช้แรงงานในการดูแลและระยะเวลาไม่มาก อีกทั้งยังเป็นที่ต้องการของตลาดเนื่องจากเป็นอาหารหลัก และการเลี้ยงสุกรเพื่อขยายพันธุ์ก็เป็นอาชีพที่ได้รับผลตอบแทนที่ดีเนื่องจากใช้ต้นทุนในการเลี้ยงต่ำผลตอบแทนสูง จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโควิด - 19 ในช่วงที่ผ่านมาประชาชนและทุกภาคส่วนต่างได้รับผลกระทบไม่ว่าจะเป็นการถูกเลิกจ้างและการลดจำนวนพนักงาน จากผลกระทบดังกล่าว ทำให้ประชาชนต่างย้ายกลับถิ่นฐานบ้านเกิด และปรับตัวมาดำรงชีพโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประกอบอาชีพในการเลี้ยงสุกรเพื่อขยายพันธุ์ ในปี 2560 - 2564 พบว่า ราคาที่เกษตรกรขายสุกรได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.96 ต่อปี โดยราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2564 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 72.71 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 71.87 ของปี 2563 ร้อยละ 1.17 เนื่องจากผลผลิตสุกรที่เสียหายจากปัญหาโรคระบาดในสุกร และสถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่ความต้องการบริโภคยังคงทรงตัว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ, 2565) ราคาสุกรหน้าฟาร์มนั้นผันผวนขึ้นลงตามกลไกตลาดเช่นเดียวกับราคาอาหารสัตว์ที่ผันผวนตามราคาวัตถุดิบ ดังนั้นเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำ เกษตรกรต้องให้ความสำคัญกับการจัดการให้มีประสิทธิภาพการผลิตสูง อัตราความสูญเสียต่ำเพื่อผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน (สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ, 2559)

การเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่ได้รับความนิยมจะเป็นพันธุ์สุกรจากต่างประเทศ และพันธุ์สุกรพื้นเมืองที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ได้แก่ พันธุ์ลาร์จไวท์ พันธุ์แลนด์เรซ พันธุ์ดอร์คเจอร์ซี่ พันธุ์เปียตรง สุกรพื้นเมือง ประเทศไทยส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงกันมาก 3 สายพันธุ์

ได้แก่ พันธุ์ลาร์จไวท์ พันธุ์แลนด์เรซ และพันธุ์ดิวอี้เพื่อเป็นแม่พันธุ์ในการผลิตลูกสุกรจำหน่าย (กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร, 2564) โดยทั่วไปในฟาร์มการเลี้ยงสุกรขุนเพื่อจำหน่ายนั้น จะต้องมีการรับลูกสุกรเข้าเลี้ยง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วฟาร์มเลี้ยงสุกรขุนจะไม่ผลิตลูกสุกรเอง แต่จะไปรับซื้อมาจากเกษตรกรรายอื่น ในราคาตัวละ 2,000 - 2,500 บาท ในการผลิตลูกสุกร เมื่อผสมพันธุ์แม่สุกรแล้วใช้เวลาคลอดลูกประมาณ 4 เดือน หรือประมาณ 114 - 119 วัน หลังจากนั้นประมาณ 45 วัน สามารถจำหน่ายเป็นลูกสุกรได้ แต่เกษตรกรในการจำหน่ายลูกสุกรนั้นก็มักมีปัญหาหลายอย่าง เช่น เรื่องปัญหาทางระบบสืบพันธุ์ของสุกรเป็นปัญหาหลักเนื่องจากสุกรไม่ยอมแสดงอาการเป็นสัด หรือไม่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เมื่อถึงอายุ เป็นสัดเงิบ จึงทำให้ใช้เวลานานกว่าจะผลิตลูกสุกร นอกจากนี้ยังมีปัญหาโรคระบาดในสัตว์ของสุกรแม่พันธุ์อีกด้วย เมื่อคลอดเสร็จเกษตรกรต้องทำการอนุบาลลูกสุกร และในช่วงที่ทำการอนุบาลลูกสุกรนั้นมีอัตราการตายเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงสุกรจะได้จำหน่ายลูกสุกรนั้นก็ยากพอสมควร มีความเสี่ยงต่อการลงทุนเช่นกัน (สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ, 2558) จากปัญหาที่กล่าวมานั้นยังมีปัจจัยค่าอาหารในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่มีราคาสูงขึ้น จึงทำให้มีการจำหน่ายลูกสุกรที่สูงขึ้นไปด้วย ถึงแม้ว่าราคาลูกสุกรจะสูงขึ้น แต่ก็ยังเป็นที่ต้องของฟาร์มเลี้ยงสุกรขุนด้วยเช่นกัน โดยผู้เลี้ยงสุกรขุนจะติดต่อขอซื้อตั้งแต่สุกรแม่พันธุ์ยังไม่คลอด ซึ่งไม่พอเพียงต่อความต้องการของฟาร์ม

ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารมีเกษตรกรเลี้ยงทั้งสุกรขุนและเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกจำหน่าย ซึ่งลูกสุกรยังเป็นที่ต้องการของฟาร์มขนาดกลางและขนาดย่อยอีกจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพื่อลดต้นทุนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรเพื่อผลิตลูกจำหน่าย โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านต้นทุนและผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเพื่อผลิตลูกจำหน่าย รวมถึงยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสุกรเพื่อผลิตลูกจำหน่ายในจังหวัดมุกดาหาร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจในการลงทุน เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการลงทุน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายโดยใช้ความพอเพียงจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในจังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายลูกสุกรโดยใช้ความพอเพียงจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในจังหวัดมุกดาหาร
3. เพื่อวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนของต้นทุนการเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นใน จังหวัดมุกดาหารที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง กล่าวคือกิจกรรมใดๆ ที่ขาดคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งไปจะไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นความพอเพียง ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

หลักการและแนวทางสำคัญ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559) ประกอบด้วย

1. เป็นระบบการผลิตแบบพอเพียง ที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ชุมชนต้องมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำนองเดียวกับการ “ลงแขก” แบบดั้งเดิม เพื่อลดค่าใช้จ่าย
2. เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกครัวเรือนจะต้องบริโภค ดังนั้น จึงประมาณว่าครอบครัวหนึ่งทำนา 5 ไร่ จะทำให้มีข้าวพอกินตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง เพื่อยึดหลักพึ่งตนเองได้อย่างมี
3. ต้องมีน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง หรือระยะฝนทิ้งช่วงได้อย่างพอเพียง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ขุดสระน้ำ โดยมีหลักว่าต้องมีน้ำเพียงพอที่จะทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี ทั้งนี้ได้พระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางว่า ต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตร ต่อการเพาะปลูก 1 ไร่ โดยประมาณ ฉะนั้น เมื่อทำนา 5 ไร่ ทำพืชไร่หรือไม้ผลอีก 5 ไร่ (รวมเป็น 10 ไร่) จะต้องใช้น้ำ 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี
4. การจัดแบ่งแปลงที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคำนวณและคำนึงจากอัตราถือครองที่ดินถัวเฉลี่ย ครัวเรือนละ 15 ไร่ อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองน้อยกว่าหรือมากกว่านี้ ก็สามารถใช้อัตราส่วน 30:30:30:10 ไปเป็นเกณฑ์ปรับใช้ได้ กล่าวคือ 30% ส่วนแรก ขุดสระน้ำ เช่น สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ เช่น ผักบุ้ง ผักกะเฉด ฯลฯ ได้ด้วย 30% ส่วนที่สอง ทำนา 30% ส่วนที่สาม ปลูกพืชไร่ พืชสวน เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ไม้สร้างบ้าน พืชไร่ พืชผัก สมุนไพร เป็นต้น และ 10% สุดท้าย เป็นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ เช่น ถนน คันดิน กองฟาง ลานตาก กองปุ๋ยหมัก โรงเรือน โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวหลังบ้าน เป็นต้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาของ ธนยศ วลัยกนก(2562) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของประชาชนพื้นที่ภาคกลาง พบว่า คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาของ จิตติมาตร คงดี และคณะ(2560) ทำการศึกษาเรื่องผลตอบแทนเศรษฐกิจและสังคมในการเลี้ยงสัตว์แบบบูรณาการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนผสมผสานระหว่างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมในการเลี้ยงสัตว์แบบบูรณาการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยด้าน การลดรายจ่ายครัวเรือน ด้านการประหยัด ด้านการเอื้ออารีต่อกันชุมชน ด้านการเพิ่มรายได้ และครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จากข้อค้นพบซึ่งแสดงให้เห็นการนำหลักปรัชญาตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ทำให้คุณภาพชีวิตและการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ต้นทุน (Cost) ณัฐเศรษฐี สร้อยทองดี (2561) ให้ความหมายว่า มูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปเพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการ โดยมูลค่านั้นจะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา ซึ่งเป็นลักษณะของการลดลงในสินทรัพย์หรือเพิ่มขึ้นในหนี้สิน ต้นทุนที่เกิดขึ้นอาจจะให้ประโยชน์ในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ได้ เมื่อต้นทุนใดที่เกิดขึ้นแล้วและกิจการได้ใช้ประโยชน์ไปทั้งสิ้นแล้ว ต้นทุนนั้นจึงถือเป็น “ค่าใช้จ่าย” และสำหรับต้นทุนที่กิจการสูญเสียไป แต่จะให้ประโยชน์แก่กิจการในอนาคตเรียกว่า “สินทรัพย์”

ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ทวีศักดิ์ บุญกุล (2560) หมายถึง ต้นทุนต่าง ๆ ที่มีต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรม เช่น ต้นทุนวัตถุดิบ และค่าแรงงานในการผลิตสินค้าซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนสินค้าที่ผลิต และเมื่อกิจกรรมลดลงก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตลดลงไปด้วย เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการเกษตรต่างๆ

ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) จิรนนท์ บุพพัฒนสมัย และคณะ (2561) กล่าวว่า ต้นทุนประเภทที่ต้นทุนรวมมิได้เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรมภายในช่วงที่มีความหมาย (Relevant range) แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรมจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะลดลงเมื่อระดับของกิจกรรมเพิ่มขึ้นและต้นทุนต่อหน่วยจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับกิจกรรมลดลง เช่น ค่าเสื่อมราคาที่ดินคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง ค่าเบี้ยประกัน เงินเดือน ค่าโฆษณา และค่าเช่า ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนหน่วยของสินค้าที่ผลิตหรือขาย เป็นต้น

จุดคุ้มทุน (break even point) พิธาน แสนภักดี และ นฤพล อ่อนนิมล (2564) กล่าวว่า จุดขายแสดงในรูปปริมาณหน่วยขายหรือราคาขายรวม ณ จุดที่ไม่เกิด กำไรหรือขาดทุน การกำหนดจุดคุ้มทุนนั้น หากกำหนดต่ำลงจะทำให้ธุรกิจสามารถคืนทุนและสร้างกำไรได้เร็วขึ้นด้วยการผลิตและยอดขายที่น้อยลง จากสูตรการคำนวณสามารถลดจุดคุ้มทุนนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การลดต้นทุนคงที่ ลดต้นทุนแปรผัน หรือเพิ่มราคาขายต่อหน่วย เป็นต้น จิรายุ หาญตระกูล, ปณณวัฒน์ วงอนุสรณ์ และ ประภาพร กิจดำรงธรรม (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของการเลี้ยงสุกรขุน(หมูดำเชียงใหม่) จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาความคุ้มค่าทางการเงิน พบว่าการเลี้ยงสุกรขุน (หมูดำเชียงใหม่) มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี 1.17 เดือน และเบญจพร อุทัยผล และธีระวัฒน์ จันทิก(2559) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและความอ่อนไหวของธุรกิจศูนย์สัตว์เลี้ยง ผลการศึกษาพบว่า มีระยะเวลาคืนทุนเฉลี่ยเท่ากับ 2 ปี 4 เดือน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจมีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพึงพอใจ ซึ่งการเลี้ยงสุกรสามารถให้ทุนคืนในระยะเวลาที่ 2 ปีขึ้นไป ส่วน ณัฐวุฒิ ศรีวิชา และภัทรขวัญ พิลางาม (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนกิจการเลี้ยงสุกรในอำเภอหนองหานจังหวัดอุดรธานี พบว่า ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 4 ปี 2 เดือน และจากข้อค้นพบดังกล่าวมีประเด็นที่ควรพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและต้นทุนที่จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของกิจการลดลงหรือต้นทุนต่ำกว่าที่ประมาณการไว้หรือการขาดทุน

ธนวัฒน์ วงศ์ศรีสิน (2559 : 43-44) พบว่า การลงทุนในธุรกิจฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์ของบริษัท ปรมาจินอาหารสัตว์ จำกัด มีมูลค่าต่อการลงทุน และมี ระยะเวลาคืนทุนเร็ว เพราะเงินที่ลงทุน 48,000,000 บาท สามารถสร้างมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 7,765,955 บาท อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 14% และมีระยะเวลาคืนทุน ประมาณ 4 ปี 6 เดือน

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้มีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่จำหน่ายลูกสุกรในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการคัดเลือกเฉพาะเกษตรกรที่มีการเลี้ยงสุกรแบบครบวงจรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่มเติม รวมทั้งสิ้น จำนวน 45 ราย สามารถแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนเกษตรกรและจำนวนสุกรแม่พันธุ์ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร (เก็บข้อมูลเดือนมกราคม ถึง เดือนธันวาคม 2565)

พื้นที่ ในจังหวัดมุกดาหาร	จำนวนเกษตรกรเลี้ยงสุกร แม่พันธุ์ (คร้วเรือน)	จำนวนสุกรแม่พันธุ์ (ตัว)
อำเภอเมือง	13	156
อำเภอดอนตาล	7	120
อำเภอนิคมน้ำอ้อย	5	87
อำเภอหว้านใหญ่	4	75
อำเภอหนองสูง	3	58
อำเภอดงหลวง	5	63
อำเภอดงคำชะอี	8	108
รวม	45	667

1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ส่วนใหญ่ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Opened-ended Questionnaire)

2. แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประยุกต์มาจากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่กำหนดแนวทางการถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์ ที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้อง

4. นำแบบสัมภาษณ์มาจัดกลุ่มคำตอบ coding เพื่อรวบรวมประเด็นคำตอบต่างๆ จากกลุ่ม ตัวอย่าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็น แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) (Denzin, 1970) โดยการตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยเป็น ข้อมูลที่รวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ เพื่ออธิบายให้ทราบถึงสภาพโดยทั่วไปของการเลี้ยงสุกรตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูล จะนำมาใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยใช้วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PP)

5. ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไป พบว่า เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 77.77 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ 1 – 5 ปี เฉลี่ยลูกสุกรหย่านมต่อแม่พันธุ์ 1 ตัว/ปี จำนวน 18 ตัว มีการจำหน่ายลูกสุกร 2 ครั้ง/ปี ราคาลูกสุกรเฉลี่ยตัวละ 2,300 บาท

2. เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายลูกสุกรโดยใช้ความพอเพียงจากอาหาร วัตถุดิบในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในจังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ 2

ต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อจำหน่ายลูกของแม่พันธุ์ 1 ตัว/ปี

ต้นทุน	จำนวน
ต้นทุนผันแปร:	
.....ค่าผสมสุกรแม่พันธุ์	2,200.00
.....ค่าอาหาร	12,000.00
.....ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า	480.23
.....ค่าเวชภัณฑ์	557.25
.....ค่าโทรศัพท์	100.78
.....ค่าแรงงาน	2,000.00
.....ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	1,081.23
ต้นทุนผันแปรรวม	18,419.49
ต้นทุนคงที่:	
.....ค่าสุกรแม่พันธุ์	4,000.00
.....ค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์	1,000.86
ต้นทุนคงที่รวม	5,000.86
ต้นทุนรวม	23,420.35
ต้นทุนผันแปร:	
ผลตอบแทน:	
.....รายได้จากการจำหน่ายลูกสุกร	41,400.00
.....รายได้อื่น	2,550.00
รายได้รวม	43,950.00
กำไรสุทธิ	20,529.65

หมายเหตุ: กำหนดให้ อาคารโรงเรือน มีอายุการใช้งานเท่ากับ 20 ปี และอุปกรณ์อื่นๆ มีอายุการใช้งาน 10 ปี

กำหนดให้สุกรแม่พันธุ์ 1 ตัว สามารถผลิตลูกได้ 4 ปี

จากตารางที่ 2 พบว่า ต้นทุนรวมของการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อจำหน่ายลูก 1 ตัว /ปี เท่ากับ 23,420.35 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปร 18,419.49 บาท และต้นทุนคงที่ 5,000.86 บาท ผลตอบแทนรวมของการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อจำหน่ายลูกของแม่พันธุ์ 1 ตัว/ปี เท่ากับ 43,950 บาท ประกอบด้วยจำหน่ายลูกสุกร 41,400 บาท ($18 \times 2,300$) และผลตอบแทนที่เป็นผลพลอยได้จากการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ คือ การขายมูลสุกรแห้ง 2,550 บาท โดยสรุป การเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อจำหน่ายลูกของแม่พันธุ์ 1 ตัว/ปี เท่ากับ 20,529.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.71 ของรายได้รวม

3. การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนของต้นทุนการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ จากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหารที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 3

ระยะเวลาคืนทุนที่กำลังการผลิตของสุกรแม่พันธุ์ จำนวน 1 ตัว

ปีที่	เงินลงทุนเริ่มแรก	กระแสเงินสดสุทธิ	กำไรสุทธิสะสม	การคำนวณ
1	49,855	20,529.65	20,529.65	-
2		20,529.65	41,059.30	2 ปี
3		18,229.55	59,288.85	0.48 ปี

จากตารางที่ 3 พบว่าระยะเวลาคืนทุนที่กำลังการผลิตของสุกรแม่พันธุ์ จำนวน 1 ตัว มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.48 ปี

6. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่า การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของต้นทุนการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์จากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหารที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าระยะเวลาคืนทุนที่กำลังการผลิตของสุกรแม่พันธุ์ จำนวน 1 ตัว มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.48 ปี จากผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่า การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของต้นทุนการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์จากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในจังหวัดมุกดาหารที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าระยะเวลาคืนทุนที่กำลังการผลิตของสุกรแม่พันธุ์ จำนวน 1 ตัว มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2.48 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจพร อุทัยผล และธีระวัฒน์ จันทิก (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและความอ่อนไหวของธุรกิจศูนย์สัตว์เลี้ยง ผลการศึกษาพบว่าระยะเวลาคืนทุนเฉลี่ยเท่ากับ 2 ปี 4 เดือน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจมีระยะเวลาคืนทุนที่น่าพึงพอใจ และยังสอดคล้องกับ จิรายุ หาญตระกูล, ปณณวัฒน์ วงอนุสรณ์ และประภาพร กิจดำรงธรรม (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของการเลี้ยงสุกรขุน(หมูดำเชียงใหม่) จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินพบว่าผลการเลี้ยงสุกรขุน (หมูดำเชียงใหม่) มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี 1.17 เดือน และนอกจากนี้ ญัฐวุฒิ ศรีวิชา และภัทรขวัญ พิลางาม (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนกิจการเลี้ยงสุกรในอำเภอหนองหานจังหวัดอุดรธานี พบว่า ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 4 ปี 2 เดือน และจากข้อค้นพบดังกล่าวมีประเด็นที่ควรพิจารณาเพิ่มถึงความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและต้นทุนที่จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของกิจการลดลงหรือต้นทุนสูงกว่าที่ประมาณการไว้หรือการขาดทุน และ ธนวัฒน์ วงศ์ศิริสิน (2559 : 43-44) ทำการศึกษาพบว่า การลงทุนในธุรกิจฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์ของบริษัท ปราจีนอาหารสัตว์ จำกัด มีคุ้มค่าต่อการลงทุน และมี ระยะเวลาคืนทุนเร็ว เพราะเงินที่ลงทุน 48,000,000 บาท สามารถสร้างมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 7,765,955 บาท อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 14% และมีระยะเวลาคืนทุน ประมาณ 4 ปี 6 เดือน

จากการศึกษาการเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่ายโดยใช้ความพอเพียงจากอาหารธัญพืชในท้องถิ่นในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ในจังหวัดมุกดาหาร จากนำตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนรวมถึงระยะเวลาคืนทุนเกษตรกรสามารถสร้างผลตอบแทนในระยะเวลาที่รวดเร็ว และสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาเป็นอาชีพตามหลักความพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย

7. องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากวิเคราะห์ความคุ้มค่าของต้นทุนการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารด้วยอาหารสำเร็จรูปผสมกับธัญพืช พบว่ามีระยะเวลาคืนทุนได้เร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับแล้วมีความคุ้มค่าและคุ้มค่า อีกทั้งเกษตรกรสามารถสร้างโรงเรือนเลี้ยงได้โดยใช้ต้นทุนแรงงานที่ไม่ยุ่งยากไม่ต้องทำการจ้างแรงงานเพิ่มเพื่อความพอเพียงต่อครัวเรือน การเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อขายลูกยังสามารถเป็นธุรกิจครัวเรือนที่เกษตรกรจับต้องได้โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการพื้นที่ที่มีอยู่นั้นสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนบนหนทางแห่งความพอเพียงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนอีกด้วย

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตลูกสุกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร นำผลการวิจัยไปเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการลงทุนเลี้ยงสุกรผลิตลูกจำหน่าย และหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตลูกสุกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการศึกษาครั้งถัดไปควรนำตัวแปรอื่นๆ มาเป็นทำการศึกษา เช่น ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในการตั้งครรภ์และการคลอดลูกของสุกรแม่พันธุ์ เนื่องจากการคลอดลูกของสุกรแม่พันธุ์นั้นมีอัตราการสูญเสียสูง และการค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคระบาด

รายการอ้างอิง

- กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร. (2564, 12 เมษายน). ข้อมูลรายสินค้า(สุกร) ปี 2564. <https://www.opsmoac.go.th>
- จิรนนท์ บุพพพัฒน์ และคณะ. (2561). ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงปลานิลในบ่อดินในตำบลบ้านเป้าอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 32(1), 53.
- จิรายุ หาญตระกูล และคณะ. (2564). การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของการเลี้ยงสุกรขุน (หมูดำเชียงใหม่) จังหวัดเชียงใหม่. งานประชุมวิชาการระดับชาติด้านบริหารธุรกิจ ครั้งที่ 8 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ฐิตาภรณ์ คงดี และคณะ. (2560). ผลตอบแทนเศรษฐกิจและสังคมในการเลี้ยงสัตว์แบบบูรณาการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 13(38), 47-58.
- ณัฐภูมิ ศรีวิชัย และ ภัทรขวัญ พิลางาม. (2564). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มเลี้ยงสุกร ในอำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี. *Journal of Modern Learning Development*, 6(3), 118-131.
- ณัฐเสถียร สร้อยทองดี. (2561). ต้นทุนและผลตอบแทนในการเพาะเลี้ยงจิ้งหรีดเชิงพาณิชย์ : กรณีศึกษา ภาคกลางของประเทศไทย. [ค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทวีศักดิ์ บุญกุล (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกข้าวพันธุ์ กข 31 ของเกษตรกร ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. [ค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- ธนยศ วลัยกนก. (2562). การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของประชาชนพื้นที่ภาคกลาง. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 6(2), 289-300.
- ธนวัฒน์ วงศ์ตรีสิน. (2559). แผนธุรกิจฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์บริษัทปราจีนอาหารสัตว์จำกัด. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญจพร อุทัยผล และ ธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและความอ่อนไหวของธุรกิจศูนย์สัตว์เลี้ยง. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(3), 33-54.
- พิธาน แสนภักดี และ นฤพล อ่อนวิมล. (2564). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(1), 12-23.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559, 12 เมษายน). *หลักการและแนวทางสำคัญเศรษฐกิจพอเพียง*. <https://www.chaipat.or.th/เศรษฐกิจพอเพียง.html>
- ศิริพร โสมคำภา และคณะ. (2562). ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร บ้านนอก ตำบลวังควง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.
- สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ. (2565, 12 เมษายน). *สถานการณ์สินค้าสุกรและแนวโน้มปี 2566*. <https://www.swinethailand.com>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม.